

Remissvar

Sida	1(8)
Datum	2015-04-28
Diariernr	1.6-82/2015
Handläggare	Marguerite Sjöström-Josephson
Versionsnr	1.0
Godkänd av	VD

Näringsdepartementet
Enheten för IT politik
103 33 Stockholm

Yttrande över PM Billigare utbyggnad av bredbandsnät, ert dnr N2015/2228/ITP

1 Sammanfattning

Stokab välkomnar EU's inriktning att främja investeringar i fiberutbyggnad och annan höghastighetsinfrastruktur för elektronisk kommunikation men, anser att föreliggande lagförslag om billigare utbyggnad av bredbandsnät kommer att få negativ inverkan på fiberutbyggnaden i Sverige. Syftet med utbyggnadsdirektivet är att underlätta och skapa incitament för utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation, genom främjande av samutnyttjande av fysisk infrastruktur, och att på så sätt möjliggöra att bredbandsnäten ska kunna byggas till en lägre kostnad. Direktivet är således inte i första hand avsett att gynna konkurrensen, utan avsikten är enligt EU att öka takten i utbyggnaden av höghastighetsnät. Sverige ligger redan långt framme i utbyggnaden av höghastighetsnät vilket det måste tas hänsyn till vid implementeringen av utbyggnadsdirektivet.

Fiberinfrastrukturen är förhållandevis väl utbyggd i Sverige och många tätorter har minst två leverantörer av fiberinfrastruktur och därtill tillgång till bredbandstjänster med höga hastigheter som levereras över kabelTV-nät. Utbyggnaden av fibernät pågår dessutom för fullt i de flesta kommuner. Den s.k. "Stokab-modellen", som innebär att en icke vertikalt integrerad operatör tillhandahåller svart fiber på likvärdiga villkor, leder till att i princip obegränsad fibertillgång kan säkras till samtliga aktörer som önskar tillträde. Genom att tillgången på fiber kan säkras och dessutom till rimliga priser löses den flaskhalsproblematik som annars uppstår, både vad gäller tillgång till kanalisation och utrymme under mark. Resurserna kan på så vis samutnyttjas optimalt, schaktarbeten kan begränsas varvid miljökostnader och andra miljöstörningar kan undvikas. Utbyggnadsdirektivet är således utformat från helt andra förutsättningar än de som råder i Sverige. Syftet med utbyggnadsdirektivet kan t.ex. nås genom de lokala initiativ i kommuner och regioner som tagits i Sverige.

En avgörande skillnad mellan Sverige och många av de övriga medlemsstaterna är också graden av konkurrens mellan flera aktörer. I många medlemsstater verkar endast ett fåtal vertikalt integrerade operatörer och dessa dominerar också tjänstemarknaden i bästa fall på en oligopolliknande marknad. Även om bestämmelserna i utbyggnadsdirektivet skulle kunna skapa incitament till IT-

infrastrukturinvesteringar i andra EU-länder kommer de dock inte, enligt Stokab, att ha någon positiv påverkan på fiberinvesteringarna i Sverige. Investeringar i Sverige riskerar tvärtom att hämmas då nätinnehavare tvingas ge konkurrenter tillträde till sin kanalisation och riskerar att välgrundade avslag ska överprövas i ett tvistlösningsförfarande med potentiellt långdragna rättsprocesser som följd. Dessutom åläggs även innehavare av fibernät ansvaret för de kostnader lagen medför. Införandet av lagförslaget är således både oproportionerligt och kontraproduktivt.

Begreppet nätinnehavare måste också anses omfatta såväl koncern som företag enligt gängse konkurrensrätt och den ekonomiska enhetens princip. En kommun ska, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, själv kunna besluta hur verksamheten på lokal nivå ska organiseras utan att detta leder till skilda resultat i rättstillämpningen. Samma regler måste därför gälla för en kommun eller ett företag som innehar olika fysiska infrastrukturer i samma juridiska associationsform som för de som har dessa olika fysiska infrastrukturer i skilda organisatoriska enheter. Kommun eller företag, som äger flera olika typer av fysiska infrastrukturer, ska således ha möjlighet att neka tillträde till samtliga fysiska infrastrukturer när den sökandes behov kan tillgodoses genom att de erbjuds hyra svart fiber på likvärdiga villkor.

Det förefaller, enligt Stokab, helt orimligt att ersättningen för tillträde till svart fiber ska prövas från andra utgångspunkter än de som gäller för fysisk infrastruktur. Eftersom ingen hänsyn tas till om tillträdet till infrastrukturen i det enskilda fallet är till fördel för konkurrensen på marknaden, kan det lika gärna bli en ekonomiskt svagare aktör som tvingas upplåta sin infrastruktur till en ekonomiskt starkare aktör som begär det. För att undvika expropriationsliknande situationer måste ersättningen för lagstadgat tillträde tillåtas vara marknadsmässig såväl för den fysiska infrastrukturen som när sökande erbjuds alternativt tillträde till exv. svart fiber.

Det bör vidare anges i lagen att nätinnehavare, som kan erbjuda svart fiber på likvärdiga villkor, inte ska omfattas av lagens krav avseende informationspunkten vad gäller innehavarens befintliga eller planerade infrastruktur. Att nätinnehavare som kan upplåta svart fiber på alla sträckor där det finns kanalisation skulle omfattas av informationskravet avseende kanalisationen vore både oproportionerligt och orimligt. Det måste rimligen anses vara tillfyllest att lämna sådana uppgifter till lokala och nationella informationssystem liknande dem som redan etablerats i Stockholm och i Sverige, och vars avsikt är underlätta ledningssamordning och begränsa skador på markförlagd infrastruktur.

Anmälningsskyldiga enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) ska finansiera Post- och Telestyrelsens (PTS) tillkommande uppgifter enligt lagförslaget med avgifter. Dessa föreslås fördelas efter storleken på respektive operatörs omsättning. Eftersom ingen avgift föreslås åläggas den som ansöker om prövning - oavsett hur välgrundat avslaget är - kommer det inte att finnas någon återhållande effekt på de som önskar ”tvista” om frågan. Trots att ett införande av lagen i Sverige inte kommer att medföra att det investeras mer i fibernät så åläggs de som faktiskt investerar i fibernät att betala för alla de ökade kostnader som

tvistelösningsförfaranden och administration av informationspunkten kommer att medföra. Detta kan varken anses proportionerligt eller ändamålsenligt.

2 Synpunkter på Lagen

2.1 Syfte och ändamålsenlighet

Utbyggnadsdirektivet syftar till att underlätta och skapa incitament för utbyggnaden av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation genom att främja en gemensam användning av befintlig fysisk infrastruktur och genom att möjliggöra en effektivare utbyggnad av ny fysisk infrastruktur så att sådana nät kan byggas till en lägre kostnad. Direktivet är således inte i första hand avsett att gynna konkurrensen. Det är utbyggnaden av höghastighetsnät som är det centrala, inte vilken eller hur många aktörer som bygger ut näten.

Sverige uppvisar positiva särdrag vid jämförelser med andra medlemsstater inom EU. Det gäller såväl utbyggnad av fiberinfrastruktur som att denna utbyggnad i stor utsträckning utförs av kommunala stadsnät. Flera icke vertikalt integrerade aktörer är således verksamma på den svenska marknaden, flertalet med utbud av svart fiber på likvärdiga villkor. Genom att tillgången på fiber kan säkras för hela marknaden, såväl bredbandsmarknaden som andra marknader, löses den flaskhalsproblematik som annars uppstår, både vad gäller tillgång till kanalisation och utrymme under mark. Befintliga resurser kan på så vis samutnyttjas optimalt och schaktarbeten kan begränsas varvid miljökostnader och andra miljöstörningar kan undvikas. Detta ska jämföras med flertalet marknader inom EU som kännetecknas av otillräckligt utbyggd fiber, där enbart den dominerande, vertikalt integrerade, aktören verkar på infrastrukturnivån. Utbyggnadsdirektivet är således utformat från helt andra förutsättningar än de som råder i Sverige.

Stokab-modellen har studerats av Deloitte¹ som analyserat orsakerna till den effektivitet som affärsmodellen uppvisat i Stockholm. En studie² visar att bättre nättäckningsgrad och betydligt högre kapacitet i näten till lägre pris kan åstadkommas med de lokala affärsmodeller som Stockholm och andra svenska kommuner utvecklat, genom sina stadsnät, än vad regulatoriska modeller kan åstadkomma. Den positiva inverkan som svenska lokala politiska initiativ haft på fiberutbyggnaden och konkurrenssituationen såväl på infrastrukturnivån som på tjänstenivån riskeras vid ett införande av utbyggnadsdirektivet enligt föreliggande lagförslag.

Kommuners intresse av att äga näten och se dessa som en infrastruktur liknande vägar och järnvägar, snarare än telekomtillgångar, anges som de huvudsakliga

¹ Kommunikationsinfrastrukturens betydelse för bredbandsmarknaden Analys av olika marknadsmodeller. Deloitte Juni 2014

² Impact of Stokab – benchmarking study. Deloitte Dec 2010.

orsakerna till Stokab-modellens effektivitet³. Affärsmodellen skapar således förutsättningar för ett effektivt samutnyttjande, en väl fungerande konkurrens på tjänstenivån och goda förutsättningar för väl utbyggda fibernät. Det syfte som utbyggnadsdirektivet grundar sig på kan således nås genom lokala initiativ i kommuner och regioner. Detta bör beaktas i betydligt högre grad än vad som gjorts i föreliggande lagförslag. Det kan dessutom förmodas att ett införande i svensk rätt sannolikt inte får någon avgörande positiv påverkan på fiberinvesteringarna i Sverige. Tvärtom riskerar ett införande, enligt föreliggande lagsförslag, att skapa en regulatorisk osäkerhet genom rätten att på obestämd tid få avslag prövade i ett tvistlösningsförfarande, även i de fall svart fiber erbjuds på likvärdiga villkor. Lagförslaget innebär dessutom att telekomaktörer på den svenska marknaden åläggs krav på att finansiera tvistlösningsförfarandet oavsett hur motiverade eventuella tvister är och trots att lagen inte förväntas ge någon större effekt på fiberutbyggnaden i Sverige. Detta kommer inte att främja investeringar i fibernät, utan kan snarare komma att hämma fortsatta fiberinvesteringar. Ett införande av bestämmelserna är därmed inte proportionerligt.

2.2 Svenska förhållanden

Sverige ligger långt framme när det gäller fiberutbyggnaden, med en avsevärt bättre täckningsgrad än Tyskland, Frankrike och Storbritannien, trots Sveriges i geografiskt hänseende avlånga land och ”glesa” befolkningsstruktur. Flertalet tätorter i Sverige har minst två leverantörer av fiberinfrastruktur och därtill tillgång till bredbandstjänster med höga hastigheter som levereras över kabelTV-nät. Utbyggnaden av fibernät pågår dessutom för fullt i de flesta kommuner. Svenska kommuner har förbättrat system och rutiner för samordning, samtidigt som allt fler försörjningssektorer verkar på marknadsmässiga villkor. Bygg- och anläggningsprojekt kan, på merparten av den kommunala marknaden, med enkelhet ”annonseras”. Den tid inom vilken olika nätoperatörer bjuds in för samordning kan därmed ske med allt kortare tidsintervall, vilket bl.a. innebär att anläggningsprojekt kan drivas allt effektivare. Svenska kommuners krav på, och stöd och service för samordning, går betydligt längre än lagen stipulerar och är väl anpassade till svenska förhållanden.

Sverige ligger således redan i framkant vad gäller fiberutbyggnad och nyttjande av bredband med högre kapacitet, varför behov av statliga ingripanden i enlighet med lagförslaget inte föreligger. Det är därför viktigt att ta fasta på det bakomliggande syftet med utbyggnadsdirektivet och undantagen däri, så att skadliga effektivitetsförluster undviks. Det är angeläget att implementeringen av direktivet sker i enlighet med proportionalitets- respektive subsidiaritetsprincipen, och inte går utöver det nödvändiga för att uppnå önskat resultat. Vad som kan bedömas som proportionerligt varierar dessutom mellan olika medlemsstater.

³ Kommunikationsinfrastrukturens betydelse för bredbandsmarknaden Analys av olika marknadsmodeller. Deloitte Juni 2014

2.2.1 Stokabmodellen

Stockholms stad har utifrån en strategisk inriktning, genom Stokab, byggt upp en konkurrensneutral IT-infrastruktur för elektronisk kommunikation i absolut världsklass. Förutsättningarna i Stockholm har därigenom utvecklats i riktning mot en fri och rättvis konkurrens när det gäller IT-tjänster. Marknaden garanteras på så vis långsiktigt ett utbud av fiber på likvärdiga villkor och det möjliggör för investerare att utforma sina investeringsplaner utifrån vissheten om detta förhållande. Denna strategi har stimulerat tillväxten av både operatörer och tjänsteleverantörer i Stockholm. Det finns i Stockholm idag över 100 operatörer och tjänsteleverantörer. Därutöver nyttjar ytterligare ca 800 kunder (företag och organisationer) Stokabs operatörsneutrala nät. Stokabs position på Stockholmsmarknaden är således stark, vilket även resulterat i mycket låga priser vid internationella jämförelser.

Affärsmodellen som Stockholms stad etablerat genom Stokab gör det möjligt att bygga ut markförlagd fiberinfrastruktur, trots att den initialt är dyr genom att den kan samutnyttjas av flera. Detta har skapat goda förutsättningar för fiberutbyggnad samtidigt som modellen stimulerar till likvärdiga konkurrensvillkor på tjänstenivån (Stokab-modellen). Stokab-modellen är ett exempel på bästa praxis som EU-kommissionen uppmärksammat. Enligt Stokab finns goda möjligheter att tillämpa modeller liknande Stokab-modellen även i andra städer och regioner, såväl i Sverige som i övriga medlemsstater inom EU.

Redan när Stockholms stad beslutade att bygga upp en konkurrensneutral IT-infrastruktur genom Stokab, stod det klart att upplåtelse av utrymme i kanalisation skulle begränsa konkurrensen på tjänstenivå. Det är den rent fysiska begränsningen i kanalisationen som utgör den avgörande skillnaden mellan att upplåta svart fiber eller utrymme i kanalisationen. Kanalisationsrör rymmer ett begränsat antal kablar vilket i sin tur begränsar det antal operatörer som kan medges tillträde. I ett kanalisationsrör med utrymme för fyra kablar kan således bara fyra operatörer samutnyttja den fysiska infrastrukturen. Detta ska jämföras med att 1 280 fiberpar⁴ kan inrymmas och hyras ut till i princip lika många kunder i motsvarande utrymme. Genom att tillhandahålla svart fiber kan således i princip obegränsad fibertillgång säkras till samtliga aktörer. Ett samutnyttjande, enligt vad utbyggnadsdirektivet föreskriver, där operatörer istället ska samsas om kanalisationen kommer i förlängningen att begränsa konkurrensen och utestänga ett stort antal operatörer och andra sektorer än telekommarknaden från tillträde till svart fiber. Tillgången till svart fiber underlättar således för såväl operatörer och tjänsteleverantörer som helt nya kundgrupper att träda in på marknaden, utan att själva behöva bekosta den tunga investeringen i grundläggande fysiska nät eller behöva hyra av sina konkurrenter. Att säkra tillgången på fiber löser således den flaskhalsproblematik som annars uppstår, både vad gäller tillgång till kanalisation och utrymme under mark. Befintliga resurser kan på så vis samutnyttjas optimalt och schaktarbeten kan begränsas, varvid miljökostnader och andra miljöstörningar kan undvikas

En regulatorisk tillträdesskyldighet att upplåta kanalisation borde, med hänsyn till

⁴ Ett fiberpar hyrs i 4 kablar med 640 fiber i vardera kabel.

dess konkurrensbegränsade effekt, överhuvudtaget inte kunna motiveras i tätbebyggda områden. Även om det kortsiktigt skulle leda till lägre kostnader för ett fåtal enskilda operatörer att etablera egna fibernät är ett sådant regulatoriskt ingrepp rent skadligt ur ett långsiktigt perspektiv, eftersom detta begränsar tillgången på svart fiber. Det är tillgången på svart fiber, i ett öppet och neutralt nät, som erbjuds till marknaden på likvärdiga villkor, som främst kommer att stimulera tillväxten inom IT-och telekommarknaden och näringslivet i stort. Detta skapar i sig en marknadynamik genom att den främjar konkurrens på tjänstenivån och stimulerar nya aktörer att träda in på marknaden. Modellen som sådan eliminerar på så vis behovet av statligt ingripande genom förhandsreglering.

2.3 Lagens definitioner

Av lagen framgår inte någon associationsrättslig definition av den som utgör nätinnehavare. I utbyggnadsdirektivet anges att alla ägare eller innehavare av nyttjanderätter till större samhällsomfattande fysisk infrastruktur som lämpar sig för element av elektroniska kommunikationsnät, t.ex. nät för el, gas, vatten och avlopp, uppvärmning och transporter omfattas av direktivet. Definitionen ska således uppenbarligen vara bred och omfatta så många som möjligt. Vidare används i direktivet ordet företag och det enda rimliga är att i begreppet inrymma såväl företag som koncern, såsom enligt gängse konkurrensrätt och den ekonomiska enhetens princip. En kommun som har verksamheten med el, vatten och fiber organiserat i ett gemensamt tekniskt verk/bolag kan neka tillträde till utrymme i kanalisation om tillgång till svart fiber erbjuds på likvärdiga villkor. Detta ska rimligtvis även gälla för större kommuner/företag, som organiserar skilda verksamhetsgrenar med innehav av fysiskt infrastruktur i skilda bolag/juridiska personer. Utformningen av lagen måste därför säkerställa en rättstillämpning som är densamma oavsett organisatorisk struktur, inom exv. en kommun. Beslut om den egna verksamheten exv. hur den ska organiseras ska rimligtvis, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, fattas på lokal nivå av kommunerna utan att detta ska få olika rättsliga konsekvenser. Samma regler ska därför gälla för en kommun/företag som innehar flera fysiska infrastrukturer i samma juridiska associationsform som för de som har organiserat innehavet av fysiska infrastrukturer i skilda organisatoriska enheter. Allt annat skulle innebära en olik rättstillämpning beroende på hur en kommun eller ett företag organiserar sin verksamhet vilket skulle strida mot subsidiaritetsprincipen.

2.4 Tillträde till fysisk infrastruktur

Lagförslaget innebär att det inte bara är den anmälningspliktiga kretsen, enligt LEK som åläggs att ge tillträde till sin fysiska infrastruktur såsom utrymme i kanalisation. Det gäller alla aktörer som i någon mån innehar en fysisk infrastruktur. Lagen avses omfatta även sådan fysisk infrastruktur som är avsedd för andra samhällskritiska ändamål, såsom el m.m., om intresse finns för sökande att nyttja den fysiska infrastrukturen för förläggning av fibernät, etablera basstation för mobila nät o.s.v. De konflikter som föreligger mellan olika kollektiv handlar i grunden om en avvägning mellan de olika intressen som dessa samhällskritiska försörjningsfunktioner har till uppgift att tillvarata. Bedömningen om vad som är en rimlig begäran utifrån en sektor, t.ex. marknaden för elektronisk kommunikation,

torde föregås av svåra avvägningar i de fall ärenden blir föremål för tvistelösning. Det kan därför på goda grunder antas att ett införande av lagen i befintlig form kommer att leda till en regulatorisk osäkerhet genom långt utdragna rättsprocesser. Eftersom ingen hänsyn tas till om tillträdet till infrastrukturen i det enskilda fallet är till fördel för konkurrensen på marknaden, kan det lika gärna bli en ekonomiskt svagare aktör som tvingas upplåta sin infrastruktur till en ekonomiskt starkare aktör som begär det. För att undvika expropriationsliknande situationer måste ersättningen för lagstadgat tillträde tillåtas vara marknadsmässig⁵. Av samma skäl ska detta även gälla när upplåtelse till alternativ infrastruktur såsom svart fiber sker. Någon annan rättslig tillämpning än att ett tillhandahållande av svart fiber på marknadsmässiga villkor skulle vara tillfyllest vore rent skadligt. Förutom dess expropriationsliknande karaktär skulle detta leda till förmögenhetsöverföring från det allmänna till enskilda företag. Det förefaller därför, enligt Stokab, helt orimligt att ersättningen för tillträde till svart fiber ska prövas från andra utgångspunkter⁶ än de som gäller för fysisk infrastruktur⁷.

3 Öppenhet och insyn i fysisk infrastruktur

Lagen ställer krav på att varje företag som har tillstånd att tillhandahålla elektroniska kommunikationsnät har rätt att på begäran, via en central informationspunkt, få tillgång till information om befintlig fysisk infrastruktur och planerade bygg- och anläggningsarbeten. Nätinnehavarna ska även efterkomma varje rimlig begäran om undersökning på plats av deras fysiska infrastruktur. Det företag som begär tillträde ska ange vilket område som är aktuellt för anläggning av ett höghastighetsnät för elektronisk kommunikation.

Information om den befintliga fysiska infrastrukturen inom ett område är helt ovidkommande för den som önskar tillträde till svart fiber. Svart fiberförbindelse avlämnas på de adresser kunden anger. Fiberförbindelsens fysiska framföringsväg eller andra befintliga uppgifter om den fysiska infrastrukturen är inte till någon nytta för den kund som önskar hyra svart fiber eller för en bredbandsutbyggare. Uppgiften är således onödig och ett åläggande för en svart fiberleverantör att lämna den informationen i informationspunkten skulle därmed vara helt oproportionerligt. För att undvika onödiga administrativa pålagor som inte står i proportion till syftet måste därmed lagen ändras så att en nätinnehavare som tillhandahåller svart fiber befrias från att lämna information om befintlig och planerad fysisk infrastruktur via den centrala informationspunkten.

⁵ Promemorian Billigare utbyggnad av bredbandsnät. Sid 34 ”Den som är nätinnehavare föreslås därför få en skyldighet att mot marknadsmässig ersättning och på skäligen villkor i övrigt ge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran från en bredbandsutbyggare.”

⁶ Promemorian Billigare utbyggnad av bredbandsnät. Sid 38. ”I begreppet skälighet ligger här att erbjudandet ska vara öppet för alla på samma villkor och att priset ska stå i relation till kostnaderna.”

⁷ Promemorian Billigare utbyggnad av bredbandsnät. Sid 34 ”Den som är nätinnehavare föreslås därför få en skyldighet att mot marknadsmässig ersättning och på skäligen villkor i övrigt ge tillträde till fysisk infrastruktur på begäran från en bredbandsutbyggare.”

Det bör noteras att Stokab redan idag lämnar uppgift om befintlig fysisk infrastruktur till staden som underlag för ledningssamordning och samlingskarta samt till Ledningskollen. Stockholms stad har sedan lång tid tillbaka organiserat och utvecklat regelverk inkluderande system för ledningssamordning med avsikt att underlätta för ledningsägare att samför lägga i stadens mark. Därutöver upprätthåller och tillhandahåller staden en samlingskarta till alla som utför anläggningsarbeten i stadens mark. Förslaget medför en avsevärd utökning av administration och byråkrati i en omfattning som enligt Stokabs uppfattning inte är proportionerligt sett mot bakgrund av att det redan finns fungerande system för ledningssamordning.

De flesta kommuner har idag olika system för övervakning av sin fysiska infrastruktur. Det är viktigt att i absolut största möjliga utsträckning utforma lagen så att de system som redan finns kan fylla funktionen av informationspunkt i direktivets mening. Om små kommuner skulle få ökade kostnader för administration och övervakning går det oundvikligen ut över den kommunala verksamheten. Dessutom borde lagstiftningen möjliggöra för kommunerna att själva besluta hur man håller informationspunkten uppdaterad, d.v.s. om åliggandet ligger centralt på kommunen eller på vatten eller elbolag etc. Det är viktigt att näringsdepartementet tar hänsyn till den administrativa börda som etablerandet av informationspunkten kan innebära.

4 Avgifter

Avgiften för tvistelösning och för informationspunkten ska enligt lagförslaget betalas av de som är anmälningsskyldiga enligt LEK och kommer således att medföra ökade kostnader för nätinnehavare inom telekom och telekomoperatörer i Sverige. Ökade administrativa kostnader främjar knappast billigare utbyggnad av bredbandsinfrastruktur. I och med att tvistelösningsförfarandet i sin helhet ska finansieras av telekomsektorn, utan att någon del av kostnaden åläggs den som ansöker om prövning - vilket gäller i flertalet av de allmänna rättssystemen - finns heller inget incitament till eftertanke för den som söker överprövning av välgrundade avslag. Det finns således inget skydd mot ett överutnyttjande av denna möjlighet. I lagförslaget tas dessutom ingen hänsyn till om nätinnehavaren eller bredbandsutbyggaren är en ekonomiskt starkare part eller om tillträdet till infrastrukturen främjar eller hämmar konkurrensen. Det innebär att ett införande av detta lagförslag indirekt kan leda till sämre förutsättningar för en väl fungerande konkurrens. Och framförallt kan ett införande påverka förutsättningarna för mindre företag att fortsätta verka på infrastrukturnivån.